

MTÜ Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia programja, 2025. november 6.
MTA Székház, Díszterem

A MŰVÉSZET AUTONÓMIÁJA

A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia öt osztályának egy-egy jeles tagja az irodalom, építőművészet, képzőművészet, zene- és filmművészet területéről tart előadást. Nem tézisszerűen, de közvetlenül vagy közvetve mindannyian a művészet autonómiájának – a több oldalról tapasztalható mindenkori fenyegetettség miatt – örökké aktuális kérdését vizsgálják.

Márton László: Minerva Kufsteinben. Batsányi János Európa-képe és a kortárs magyar regény

Kevesen tudják, hogy Batsányi János valamikor a napóleoni háborúk éveiben írt németül egy nagyszabású költeményt *Der Kampf (A küzdelem)* címmel. Voltak, vannak adatok róla, hogy a mű meg is jelent nyomtatásban, de a példányok – azt lehetett hinni – mind egy szálig elvesztek, az osztrák rendőrség elkobozta és megsemmisítette őket. Csakhogy az 1960-as években egy hagyatékból mégiscsak előkerült egy példány: ennek szövege a háromkötetes Batsányi-összkiadáshoz csatlakozott negyedik kötetként. A költeménynek van egy terjedelmes függeléke is, amelyben a szerző utópisztikus látomást vázol fel az egyesített Európáról és a részleges függetlenségű európai államok lehetséges (kívánatos) működéséről. Erről, valamint ennek kortárs vonatkozásairól fog szólni az előadás.

Fejérdy Tamás: Beszélő színek – történeti épülethomlokzatok architektonikus színezése

A téma a történeti épületek szakszerű színezése, amelynek a történeti hitelességre kell törekednie. Ez elsősorban azt jelenti, hogy az architektonikusan összetartozó elemeket színezéssel is össze kell fogni, ki kell emelni, tekintetbe véve azt is, hogy nem minden korstílus élt a többszínűség architektonikus eszközével. A „szétszínezés” nemcsak történelmietlen, de esztétikai szempontból is erősen megkérdőjelezhető. Minderről egy több évtizedes kutatás megállapításai alapján esik szó, felmutatva a színek által hordozott jelentés fontosságát.

Kicsiny Balázs: Marat és Gilles, avagy a 19. század autonóm művészetének eredete.

Jacques-Louis David és Antoine Watteau festményének összehasonlító elemzése

David festménye a forradalmi konvent megrendelésére készült, Watteau képét eredetileg egy párizsi műkereskedő rendelte meg bolti dekorációnak. Politikai propaganda helyett azonban David festménye egy *halva született* forradalmárt ábrázol, Watteau képe pedig kereskedelmi propaganda helyett egy színésznek állít emléket, aki *kiesett a szerepéből*.

Lukács Miklós: Élő tradíció. A cimbalom művészete

Az előadás rövid áttekintést nyújt a cimbalom történetéről, és rámutat arra, hogyan válik e hangszerhez kötődő hagyomány élő, alakuló nyelvvé a 21. század zenei és kulturális közegében. Az előadás során a hangszeren zenei illusztrációk hangzanak el.

Enyedi Ildikó: Elmosódó határok. Mozgóképes előadás

„Aki elkezd lebonítani egyéniségét, mindjebban elveszti a határt saját és mások lelke között. Ha embertársa szemébe néz, megérzi annak érzéseit és felismeri: »ez is én vagyok«; ha egy kutyát megsimogat, megérzi annak egybemosódó világát: »ez is én vagyok«; ha egy bútort hosszabban érint, átveszi annak tagolatlan csöndjét: »ez is én vagyok«.

Saját lelke már nem csak az övé s mindennek lelke az övé; minden átlátszó, mintha kristályból volna; egyszerre mérhetetlenül gazdag, teste-lelke felfrissül és egyforma örömmel tölti el a munka, pihenés, társaság, magány” (Weöres Sándor: *A teljesség felé*). A vetített előadás hangí, képi hatások és

szöveg segítségével reflektál a tudomány, a kutatással foglalkozó ember egy aspektusára:
túllépni a saját, mindennapi percepción – modellek segítségével.